

Az erdélyi magyar néprajzkutatás mestere, dr. Kós Károly 1994. augusztus 31-én ünnepelte hetvenötödik születésnapját. És ugyanabban az évben hivatásos néprajzi munkássága fél évszázados évfordulóját is. A kerek évfordulók visszatekintésre, az elért eredmények elemző számbavételére és a további tervek megfogalmazására sarkallják nemcsak az ünnepeltet, hanem az ünneplőket, ez esetben minket is. De míg az előbbit az egész élete folyása érdekli, melynek a szakmai tevékenység csak egyik — jóllehet hangsúlyos — része, nekünk inkább az ünnepelt tudományos munkásságába van jogunk beletekinteni. Természetesen a kívülálló mindenkor jóval kevesebbet képes megismerni, felfogni, megérteni a másik ember — jelen esetben néprajzkutató, muzeológus, nevelő szerkesztő — munkásságából, törekvéseiből, mint amennyit az önmagáról, tevékenysége indítóokairól, célkitűzéseiről, formálóirol tud. Ezért, a művek és tények számbavétele mellett, indokolt elbeszélgetni vele az életéről, a pályájáról, s noha nyilvánvaló, hogy a korábbi dolgok saját retrospektív értékelése nem lehet mentes a későbbi tapasztalatok lenyomatától, a beszélgetés eredményeinek hasznosítását jogos megkísérelni. (A beszélgetés szövege, melyből az idézetek valók, külön fog megjelenni.)

I. A felkészülés évei, adottságok, hatások, mesterek

Az életpálya alakulása belső és külső tényezők egymásrahatásának az eredménye. Az egyén belső — fizikai, pszichikai és mentális — képességeit, diszpozícióit a külső mikro- és makrokörnyezet pozitív és negatív hatásai erősíthetik vagy gyengíthetik. Kós Károlyban szülei, iskolatársai, tanárai és mesterei többféle “talentumot” fedeztek fel, és ki spontán, ki meg tudatos módon járult hozzá azok kibontakoztatásához. Gyermekkorai rajzait édesanyja kérésére Papp Aurél festőművész korrigálta. Az iskolában a rajz, testnevelés, ének, irodalom terén mutatkozó tehetségét, tudományos kérdések iránti érdeklődését tanárai külön megbízatásokkal, pályázati írásokkal, év végi jutalmakkal ösztönözték. Közvéleményformáló erejét, szervezőképességét osztálytársai ismerték el, akik éveken át “titkos” osztályelnöknek választották. Konsza Samu, a magyartanára, szépíró vagy esztéta, Gödri Ferenc, a rajztanára, képzőművész jövőt szánt neki. Őt azonban a tudományok

vonzották inkább. A francia tankönyvből olvasott Taine-féle milieu-elmélet kapcsán az keltette fel az érdeklődését, hogy a Darwin, Lamarck, Huxley felfedezte gondolatok, törvényszerűségek (életfeltételek, környezeti hatások, alkalmazkodás, kiválasztódás, fejlődés, átöröklés) összefüggései hogyan alkalmazhatóak a társadalmi tényekre.

Ebbe az irányba terelte figyelmét a Ratzel és Humboldt munkáira épülő *emberföldrajz* valamint a középiskolai oktatásba ugyanakkor bevezetett *szociológia* tantárgy is, melyek tankönyveit elvette, és később is haszonnal forgatta. Ez utóbbi révén szerzett tudomást Dimitrie Gusti *parallelizmus-elméletéről*, melyből főleg az ragadta meg, hogy a tudós a “keretek” közül a *kozmi*kust, a megnyilvánulások közül a *gazdaság*it említi első helyen. Gusti nagyszabású tudományos koncepciójából megszívlelendőnek találta a kutatómunkában a *pártatlanság*, az *objektivitás* és az *empátia* érvényesítését; az elemzésben az *okság*, a *fejlődés*, a *szükségyszerűség* megfigyelését; a más humán- vagy társadalomtudományokkal való *együttműködést*. De imponáló volt számára Gusti *szervezőképessége*, *tervszerűsége*, *szerkesztői munkássága* (a Sociologia Românească c. folyóirat) s a kutatócsoportjaiba jelentkező magyar kutatókhoz (Lükő Gábor, Haáz Ferenc, Bakk Péter) való viszonyulása is.

Sepsiszentgyörgyi, Mikó kollégiumi diákkorának fontos élménye volt még — Rácz Lajos tanár jóvoltából — a kortárs népi írók (Illyés Gyula, Féja Géza, Szabó Pál) műveivel való megismerkedés.

Morális-szellemi orientációjára legnagyobb hatást talán mégis az *Erdélyi Fiatalok* mozgalma tette. Erről így vall: “A harmincas években a fiatal erdélyi magyar értelmiségi a közért való munkában kereste helyét, rangját, hivatását, mert szolgálni akart (falumunka, szövetkezet-szervezés, egyesületi élet), s aszerint értékelte a maga és lehetőleg mások tevékenységét, rangját, életét”.

“Én a közösségi munkát tartom emberekhez, s főleg értelmiségiekhez, keresztyénhez méltó és rangos feladatnak, életcélnak, kötelességnek [...]. Akkor a nép fogalma jórészt megegyezett számunkra, magyarok számára, a magyar földművesekkel [...]. Elfogadtam azt az elvet, hogy a magyar kisebbségnek a faluból kell megújulnia, s hogy a fiatal magyar értelmiséginek a falut kell megismernie, és lehetőleg ott kell munkát keresnie.”

Ezért már középiskolás korában falukutató csoportot szervez (Sepsiszentkirályon), népkönyvtárat létesít (Közéapajtán), népdaltanulást kezdeményez (*A mi dalaink* c. gyűjteményből) társai közt.

Ugyanez a meggyőződés határozza meg pályaválasztását is. Akkoriban a falu egyetlen befolyásosnak számító értelmiségije a pap volt

aki — mivel a parókia földjéből is élt — a gazdálkodásban is képzettségre törekedett, s korszerű ismereteit nemcsak példamutató gazdaságvezetéssel, hanem gazdakörök szervezésével, közös gépvásárlás kezdeményezésével, szakoktatással is kamatoztathatta a köz javára. A csúcstól ekkor Balázs Ferenc faluszervező munkája és erről beszámoló könyve jelentette; az ő példáján fellelkesülve Kós Károly elhatározta, hogy a teológiára iratkozik. “Arra gondoltam, hogy én is foglalkozhatom majd a falummal, ahova a sors kirendel lelkipásztornak, foglalkozhatom annak a falusi népnek a megszervezésével és népélet tanulmányozásával.” Meg aztán akkoriban nem is nyílt sok pályaválasztási lehetőség az erdélyi magyar fiatalok előtt.

Teológushallgatóként már a tanév elejétől szórványmunkát vállalt, Nádaskőródon rendszeresen vasárnapi istentiszteletet tart, melyet egyházi ének- és népdaltanítás, majd írás-olvasás tanítása követ.

S közben készül a tevékeny népszolgálatra: “Úgy láttuk, hogy egyik útja annak, hogy a magyarság fennmaradhasson, s gazdaságilag talpra állhasson, ha szövetkezetbe szerveződhetik.” Az ehhez szükséges ismereteket a Venczel József és Nagy Zoltán vezette szövetkezetszervezői tanfolyam hallgatásával szerzi meg, majd nyáron, Homoródszentpálon, Vári Domokos tiszteletes mellett gyakornokosodik. Itt ekkor már hitel-szövetkezet, tejszövetkezet, fogyasztási szövetkezet és gazdakör működik.

A népélet tanulmányozására vonatkozó ambícióit Dimitrie Gusti példáján, a szociográfiai irodalom hatásán túl, a harmincas években megjelent *Magyarság Néprajza* négy kötete, s abban is főleg Viski bevezető tanulmánya ösztönözte. Amikor Kolozsváron 1940-ben újraindul a magyar egyetem, többek közt néprajz szakkal, ide iratkozik át. A néprajz mellé mint mellékszakot az ősrégészetet és az antropogeográfiát választja. Nagyrabecsüléssel emlékezik vissza egykori professzoraira, Roska Mártonra, Viski Károlyra és Hantos Gyulára. Főleg Roska és Viski segíti: az előbbi hamarosan óradíjas, majd rendes gyakornokká nevezi ki, az utóbbi kutatási ösztöndíjat szerez neki. Kós ekkor az Örséget és a Garam völgyét tanulmányozza. 1942-ben egyéves ösztöndíjjal követi a budapesti egyetemre áthelyezett Viski Károlyt. Itt többek közt Mendöl Tibort, Szekfű Gyulát is hallgatja. Hazatérve Gunda Bélánál fejezi be néprajzi tanulmányait; 1944-ben nála doktorál.

II. Az aktív korszak

Felkészülési periódusa lezárulásával párhuzamosan a történelemben is rendszerváltás következett be. Kezdetben csak az volt érzékelhető,

hogy visszaállt a kisebbségi helyzet, s így a magyarság az egyesületi élet keretében szervezheti meg saját intézményeit. 1950 tájára azonban már egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy egy totalitárius, mindinkább nemzeti kommunista rendszer jutott uralomra, melyben a Párt jelöli ki mindenkinek a társadalomban elfoglalt helyét, teendőjét. S bár fokozatosan kompromittálódtak az olyan "régi" eszmények, mint az önkéntesség, szolgálat, a magukat magyar értelmiséginek tartó, hivatástudattal rendelkező emberek továbbra is közösségi szolgálatnak tekintették szakmai tevékenységüket, melyet a széllal szemben, gyakran lavírozással, de nem egyszer a hivatalos szervek tűrőképességének határáig elmenve kellett folytatniuk. E kemény munkát vállalta Kos Károly is. Elvei mellett kitartva, többszöri felszólítás ellenére sem lépett be a kommunista pártba. Ez a magatartása viszont megővta őt az igazgatói munkakör adminisztratív teendőitől, s egyszersmind a "kommunista helytartói" funkciótól is, lehetővé téve, hogy csakis a szakmájának élhessen.

Tekintve, hogy jóformán egyedüli szakképzett néprajzkutató volt — az évfolyamtársai vagy elpusztultak a háborúban, vagy más pályát választottak —, ez súlyos felelősséget rótt rá.

Tudományos tevékenysége négy, egymással összefonódó területre: az oktatásra, múzeumszervezésre és -fejlesztésre, tudományos kutatásra és publikálásra valamint a tudományszervezésre terjedt ki.

Oktatói-nevelői munkássága intézményes formát pályája első szakaszában öltött: 1945-től 1950-ig az egyetem Ősrégészeti, majd Néprajzi Intézetének tanársegéde, rövid ideig (1946-ban) a teológia, illetve (1955—59) a Bolyai Tudományegyetem történelem katedrájának felkért előadója. Már e korai szakaszban megmutatkozik eredetiségre törekvő szellemisége. Kurzusai, szemináriumai (*A Román Népköztársaság néprajza*, *Az erdélyi népek együtélése, kölcsönhatások*, *Muzeológia*, *Egyetemes néprajz*) problémaorientáltak. S valamennyit önállóan dolgozza ki.

1950-től megszűnik a néprajzoktatás az egyetemen. Valamelyes szakmai tájékoztatást csak a — később megalakuló — néprajzi muzeológiai továbbképző intézet nyújtott. Ez utóbbi keretében, a minisztérium felkérésére a hatvanas évek végén Vâlcea-ban, majd Dorohoiban vezet két-kéthetes terepgyakorlatot. Ilyen összefüggésben megnő a jelentősége a fiatalok szakmai nevelésére fordított figyelmének: mindig visz magával gyűjtéseire még tapasztalatlan kollégákat, s bárkit készségesen kisegít, aki szakmai problémáival hozzá fordul. E tekintetben magam is sokat köszönhetek neki. Emellett a személyes példaadást is nevelési módszernek tekinti, amely azonban a kommunizmus kontra-selekción, protekción alapuló káderpolitikája mellett csak ritkán válik be.

Muzeológusi tevékenysége oktatói-nevelői munkásságával egyidőben, azzal összeforrvva indul, mivel 1944-től az EME néprajzi tárának kinevezett öre. Ennek a mintegy tízezernyi tárgynak az egyetemen alagsorában való elraktározása, nyilvántartási rendszerének kidolgozása egyúttal az általa vezetett muzeológiai kurzus gyakorlati jellegű tevékenysége.

Ugyanez teszi lehetővé, hogy a Magyar Népi Szövetség múzeumügyi ügyosztálya keretében 1949-ben a magyar muzeológusok számára továbbképző tanfolyamot szervezzen. E periódusban az Erdélyi Kárpát Egyesület fényképtárának is öre, az EMKE-nél pedig az e célra létrehozott szakosztály vezetőjeként tájmúzeumokat létesít. Főfoglalkozású muzeológussá 1950-ben, a néprajzi katedra megszűnése után nevezik ki, a Babes Tudományegyetem Romulus Vuia által létrehozott, ugyancsak mintegy tízezres nagyságú gyűjteményéhez. Ez időtől a magyar és román anyag egyesítésével létrehozott *Erdélyi Néprajzi Múzeum* tudományos intézette alakításán fáradozik, ami azért fontos, mert az ötvenes években a néprajz se nem egyéni, se nem akadémiai tudomány: a proletkult mindent el akar vetni, ami a múltra emlékeztet, a hatóságok megkérdőjelezzik az új intézmény fontosságát is. A Folklor Intézet csak szöveg- és zenefolklorral foglalkozik, az akadémia Művészettörténeti Intézete ad ugyan megbízatást népművészeti gyűjtésre (munkatársa éppen Kós Károly), de önálló néprajzi részlege nincs. A bukaresti Falumúzeum is gyengén áll akkor a lábán. Így az intézmény legitimizálását kell biztosítani. Ez 1954-ben, egy demonstratív népművészeti kiállítás rendezésével sikerült.

Kós Károly múzeumi osztályvezetőként a mindenkori — a legtöbbször pártfunkcionárius — igazgató, valamint a minisztériumi tisztviselők előtt is nagy szakmai tekintélynek örvend. Ennek révén hozzáfoghat nagylélegzetű múzeumszervezői koncepciója kivitelezéséhez. A gyűjteményeiben és tevékenységében egyaránt *komplex* múzeum híve. Az az elve, hogy a múzeumnak az élet egészét kell tükröznie, ezért minden tárgykategóriának jelen kell lennie benne. Nemcsak tárgyakat kell gyűjteni, hanem tárgyasult jelenségeket: a foglalkozások teljes tárgykörét. Teljes műhelyfelszerelést, a termékekkel, azok készítési fázisával. Teljes öltözékeket, beleértve a hétköznapi munkaruhát is. Lakóházakat teljes berendezéssel és a telek valamennyi építményével. Az épületbe be nem férő tárgyak elhelyezésére ott áll a Hója. A Vuia-tól örökölt, de kevés és rossz állapotban levő objektummal rendelkező szabadtéri részleg bővítéséhez már 1951-ben hozzákezd. Ennek 1956-ban elkészített tervezete szerint nemcsak építményeket, telkeket, közösségi épületeket és népi ipari berendezéseket kell tartalmaznia, hanem

egyenrangú etnobotanikai és etnozoológiai részlegeket is. Az utóbbiak, sajnos, már nem valósultak meg.

A muzeológiai tevékenységek dolgában a zéróról kellett indulni: az EME gyűjtemények befogadására épületbővítési és a múzeumi szempontok szerinti alakítási munkálatokat vezetni, raktári bútorokat tervezni; fotólaboratóriumot, restauráló és konzerváló műhelyt létesíteni, olcsó és ügyességgel kivitelezhető (az 1958-as szovjetunióbeli tanulmányútján ellesett) konzerválási eljárásokat beindítani, modul-rendszerű, tehát ismételten felhasználható kiállítási bútort tervezni, alap- és szakkiállításokat tervezni és rendezni. Ez utóbbi egyszerre kívánta meg a kreatív hozzáállást, gyakorlati és művészi érzéket és a szakmai alázatot: kevés és könnyen hozzáférhető anyagi eszköz felhasználásával szellemesen, változatosan alakította ki a kiállítási felületet úgy, hogy az ne hivatkozzék, hanem épp ellenkezőleg, elősegítse a mondanivaló és az azt hordozó tárgyak érvényesülését.

Fontos törekvése volt az intézményt néprajzi kutatóközponttá tenni. Ehhez teljes (használható) tematikus és földrajzi katalógust kellett szerkeszteni, a gyűjtemények tanulmányozására alkalmas helyiséget biztosítani és a kutatási eredményeket publikáló kiadványsorozatot beindítani. A "papírhány" — tulajdonképpen a vezetők nacionalizmusa — az évkönyv tervezett magyar változatát megbuktatta. Hasonló politikai természetű ellenállásba ütközött az is, hogy rátermett, hozzáértő munkatársakat neveztesen ki a múzeumhoz.

Kutatói munkásságához a feltételeket részben a Román Tudományos Akadémia Művészettörténeti Intézetétől kapott megbízatása teremtette meg: 1951—56 között a magyar népművészet tanulmányozására kutatócsoportot szervezett és vezetett, ennek termékei a Szentimrei Judittal és Nagy Jenővel közösen írt kászoni, szilágysági, Kis-Küküllő vidéki és moldvai magyar népművészeti kötetek. Ugyanakkor, kutatói tevékenysége természetesen kapcsolódik múzeumi szerepköréhez. Míg ugyanis a jelenségeket nem tanulmányozza a terepen, nem választhatja ki azok legtipikusabb tárgyiasult megnyilvánulásait sem. Így párhuzamosan kerül be a múzeumba egy-egy tárgyegyüttes (egy szőlőművelő gazdasága, a torockói vasművesség létesítményei, eszközei és termékei, egy ácsfalu mesterének portája stb.), és születik meg egy-egy hasonló témájú tanulmány. Ugyanakkor, a folyton gazdagodó gyűjtemények különböző tárgycsoportjai, tárgysorozatai a kultúra működésével kapcsolatos tanulságok levonását teszik lehetővé, amennyiben a kutató ehhez alkalmas módszereket talál. Ez irányban a legkézenfekvőbb kiindulópont a nagyszámú tárgy tipológiai csoportokba sorolása, azok térbeli elterjedésének körülhatárolása, feltételezett tör-

téneti “visszanyomozó”, evolucionista szemléletű fejlődési sorba rendezése, funkcionalista elemzése, esetleg funkcióváltozásának, jelentésének tisztázása, továbbá a történeti-földrajzi kontextus tisztázása. Pl. az erdélyi faekék főbb formai, szerkezeti típusainak térképre vetítésével világossá válik azok ökológiai tényezők (domborzat, talajviszonyok) és társadalmi körülmények (kisparaszti gazdaságok hagyományos szerzőkészlete, ill. az uradalmak újításai) által befolyásolt alakulása. Már pl. a guzsalyok és vízivó kanalak szintén határozottan elkülönülő táji változatainak magyarázata nehezebb erőpróba elé állítja. Nem elégszik meg a szakirodalomban forgalmazott — szerinte leegyszerűsítő — vélekedések kritikátlan átvételével, hanem minuciózus elemzésnek veti alá az anyag, technika, forma, funkció, jelentés, életmód, társadalmi csoportok, régiók, etnikumok egymásra hatásának összes kérdéseit. Ezáltal túllép a néprajzi eszközvizsgálat természetétől fogva “kultúr-morfológiai” irányán, az eszköz—ember—társadalom közötti korrespondenciák megállapítása érdekében tudatosan próbálkozik többféle szemlélet, módszer kombinálásával.

Ez az általa “komplex”-nek, akár “marxista”-nak nevezett módszer olyan értelemben mutatkozik rugalmasnak, hogy eszközeit, eljárásait, azok arányát, sorrendjét a vizsgálandó probléma természete határozza meg. Ahol az szükséges vagy lehetséges, a nyelvészeti, történelmi dokumentumok, régészeti megfigyelések eredményeit is hasznosítja. Vagy egyenesen azokból indul ki. A *Változások az avasúvárosiak gazdálkodásában* c. tanulmányában pl. a társadalmi-történeti tényezők változásaival összefüggésben vizsgálja a népi kultúra strukturális átalakulásait, a jelenségek születésének, életének, elhalásának okait, körülményeit. Ismét más irányú, gazdaságföldrajzi megközelítést tesz szükségessé a jelenségek, tárgyak, tájak, népek közti áramlásainak, a kommunikáció egyes formáinak, intézményeinek vizsgálata.

Bármi is legyen a tanulmánya tárgya, mindenkor jellemző, hogy nagyon gazdag adatbázissal dolgozik, és sokszempontú elemzésre törekszik. Ennek előfeltétele a sikeres terepmunka, ami viszont alapos felkészülést, jó megfigyelőképességet, sokféle tapasztalati ismeretet igényel. És pontosságot az adatok felvételében, melynek, a lejegyzésen kívül, fontos módszere a rajzolás. Ez utóbbi a megfigyelő képességét is fejleszti és segíti a dolgok megértésében. Természetesen fényképfelvételeket is készít. Mindez lehetővé teszi, hogy általában egyszeri kiszállás eredményeként összeálljon egy-egy tanulmány teljes — terepen gyűjtött — adatbázisa, amit aztán otthon, szabad idejében dolgoz fel.

Témaválasztását széles körű, az anyagi és társadalmi kultúra különböző területeire kiterjedő érdeklődés és eredetiség jellemzi, utóbbi

olyan értelemben, hogy tudatosan törekszik úttörő munkát végezni, korábban még nem, vagy alig kutatott jelenségeket feltárni (pl. árucsere, bivalytartás, kosarazó juhászat, vasművesség, szerelmi ajándékok stb.). Ez természetesen többletmunkát jelent a felkészülésben, önálló kutatási stratégiák kidolgozását teszi szükségessé, viszont ahhoz is hozzásegíti, hogy a terepen felbukkanó, váratlan adatok mögött rejlő lehetőségeket észrevéve, témát változtasson, s felkészületlenül is képes legyen az újonnan felmerülő probléma nyomon követésére, lehető teljes körvonalazására, mint az pl. a *Nemzeti szervezeti nyomai Rákosdon* című tanulmánya esetében sikerült neki. A “vadászszerecse”, mint általában, ez esetben is a jószemű, képzett, szorgalmas kutatónak kedvezett. Újszerű témáit tekintve, a szaktudomány vesztesége is, hogy tanulmányai jórészt csak mintegy húszéves késéssel jelenhettek meg.

Tudatosan törekszik arra is, hogy addig nem vagy csak kevésse ismert néprajzi csoportokat térképezzen fel. Így jut el a Mezőségre, Kásztonba, Székre, a Küküllő-mentére, Moldvába. Érdeklik a különböző etnikumok kultúrájának strukturális felépítésében megmutatkozó azonosságok és különbségek, ezért a románok és a szászok körében is végez kutatásokat.

Munkássága mennyiségi szempontból is impozáns. Hét önálló és négy társszerzőkkel írott kötetet, s mintegy háromszáz szócikket ír alá, s e tekintetben is — legalábbis Erdélyben — aligha van nála termékenyebb kutató. Saját érdeme könyvei grafikai képének, tetszetős formájának a kialakítása és ábraanyagának kidolgozása. Az utóbbi nem a szöveg illusztrálását szolgálja, hanem maga is “szöveggént” olvasható, mivel egyetemes képi nyelven hordozza az eredeti információkat és a szerző értelmezéseit is. Más szóval, a rajz nemcsak a néprajzi dokumentáció eszköze nála, hanem a feldolgozásé is: a jelenség megismerésének, szerkezete és működése feltárásnak eszköze. Grafikonjai olyan összefüggéseket világítanak meg, mint a munka és alvás hónaponként, nemenként eltérő aránya, a lakodalom időpontjának koronként változó, a munkavégzési periódusokkal kapcsolatban alakuló megválasztása.

Nem lenne teljes a pályakép, ha nem említenénk meg Kós Károly tudományszervezői tevékenységét is. Az általa kezdeményezett néprajzi könyvkiadás sikerességén felbuzdulva és az olvasói igény felébredését érzékelve újabb fórumot hozott létre a *Népismereti Dolgozatok* beindításával, amely, ha nem is pótolja a néprajzos szakképzés hiányát, példaként szolgálhat a jószándékú, a népismeret gazdagításában érdekelt vidéki értelmiség számára. Témákat kezdeményezett, türelemmel és az ügy iránti odaadással korrigálta, íratta újra a beküldött munkákat, tanítva, fegyelemre szoktatva munkatársait, mert úgy gondolta, hogy az

adott körülmények között másképp már nem rögzíthető az egyre inkább csak töredékeiben élő hagyományos közösségi tudásanyag. Mint köztudomású, e sorozatot a második kötettől Faragó Józseffel közösen szerkesztik. Sajnos, 1984-ben, az akkori letiltás miatt, a sorozat a hatodik kötet után megszakadt, 1989 után pedig egy ideig anyagi okokból nem lehetett folytatni. 1994-ben azonban megjelent a hatodik kötet is, amit most már remélhetőleg folyamatosan fognak követni az újabbak.

Tudományos tevékenységét hivatalosan is értékelték. A román állam a *Társadalomtudományi Akadémia* tagjává választotta, a *Kulturális Érdemek Érdemrendjével*, majd *Érdemes múzeológusi* címmel és prémiummal tüntette ki. A magyarországi szakkörök elismerésének köszönhető, hogy a *Magyar Néprajzi Társaság tiszteletbeli tagja*, a *Magyar Tudományos Akadémia választott tagja*, hogy Györffy Emlékéremben és Nívódíjban részesült, s legutóbb, 1995. március 15-én Göncz Árpád nyújtott át neki kitüntetést "a romániai magyar néprajztudomány fejlődése érdekében végzett munkásságáért."

Köszöntsük most mi is!

Kívánunk a hetvenöt éves Kós Károlynak erőt és munkakedvet további szaktanulmányok írásához, a meglevők publikálásához, terveit kivitelezéséhez. Isten éltesse sokáig!